

Каралкина Т.В. Виды неправомерного использования объектов интеллектуальной собственности в Украине. – Статья.

В статье дается характеристика таким неправомерным действиям в сфере интеллектуальной собственности как: воспроизведение существующего произведения; распространение произведений, фонограмм, видеограмм; плагиат; изготовление продукта, на основе запатентованного изобретения; предложение применять в Украине процесс, который охраняется патентом; рейдерство и делается вывод о необходимости квалификации этих правонарушений в украинском законодательстве.

Ключевые слова: защита прав интеллектуальной собственности, использование объектов интеллектуальной собственности, коммерческая тайна, авторское право, смежные права, извлечения информации, патент, торговая марка, нарушение авторских прав, видеограмма, фонограмма, распространение, плагиат, копирование, патентный троллинг.

Karalkina T.V. Types of illegal use of intellectual property in Ukraine. – Article.

The article presents the characteristics of such illegal actions as: playback of any work, the distribution of works, phonograms, video grams, plagiarism, fabrication of the product with the use of the patented invention; proposition to use the process in Ukraine, which is protected by patent, raiding and concluded need for qualification these offenses in the Ukrainian legislation.

Key words: protection of intellectual property, use of objects of intellectual property, trade secrets, copyrights, conterminous rights, information extraction, product patent, trade mark, copyright infringement, video gram, the recording, distribution, plagiarism, copying, patent troll.

УДК 342.9 (477)

*Д.В. Кіреєв,
суддя Окружного адміністративного суду
Автономної Республіки Крим,
здобувач ХНУВС*

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ УКРАЇНИ**

Стаття присвячена дослідженню сучасного стану правового забезпечення діяльності адміністративних судів України. Проаналізовані зміст та значення основних нормативно-правових актів у сфері адміністративної юстиції.

Ключові слова: адміністративна юстиція, адміністративні суди, адміністративне судочинство, правове забезпечення, нормативно-правова база, нормативно-правовий акт.

Провідним елементом загальної системи регулювання діяльності адміністративних судів в Україні, поряд із організаційною, кадровою, фінансово-економічною, науково-методичною, інформаційною та іншими складовими, є правове забезпечення їх діяльності. Правові засади функціонування адміністративних судів в межах більш загальних досліджень у сфері адміністративної юстиції розглядалися у працях таких вітчизняних науковців, як В. Авер'янов, Л. Альохіна, В. Бевзенко, Ю. Битяк, І. Коліушко, А. Комзюк, Р. Мельник, О. Пасенюк, Ю. Педько, О. Свіда, В. Стефанюк та ін. Аналізі окремих правових та організаційних проблем забезпечення діяльності адміністративних судів, правового регулювання адміністративного судочинства на різних етапах його розвитку були присвячені дослідження С. Бондара, А. Борка, І. Винокурової, О. Міщенко, А. Руденка, М. Стахурського, І. Шруб. Проте, незважаючи на велику активність досліджень у даній сфері, процес становлення інституту адміністративної юстиції в Україні, що відбувається в умовах постійного розвитку та оновлення національної законодавчої бази, потребує постійного перегляду стану нормативно-правового забезпечення функціонування системи адміністративних судів на сучасному етапі його розвитку, що й зумовлює актуальність даного дослідження.

Метою статті є аналіз сучасного стану правового забезпечення організації та діяльності системи адміністративних судів в Україні. Визначена мета передбачає: з'ясування можливих критеріїв для класифікації правових джерел, які складають правову основу забезпечення діяльності адміністративних судів, розгляд існуючих у сучасній адміністративно-правовій науці систем класифікації правових актів у сфері адміністративної юстиції, визначення та характеристику основних груп нормативно-правових актів, що стосуються питань організації та забезпечення діяльності адміністративних судів України.

Правову основу діяльності адміністративних судів України становить сукупність нормативно-правових актів, що регулюють порядок здійснення ними правосуддя, визначають їх систему, структурну побудову, завдання, функції та повноваження.

Виходячи з загальнотеоретичного розуміння сутності нормативно-правових актів, за основу їх класифікації можливе обрання таких критеріїв:

галузь законодавства (конституційні, адміністративні, цивільні; трудові, кримінальні та ін.)

юридична сила (закони та підзаконні нормативні акти);

сфера дії (загальні; спеціальні; локальні нормативні акти);

суб'єкти правотворчості (нормативні акти, прийняті органами державної влади; органами місцевого самоврядування та ін.) [3, с.346].

Отже, існуючу низку норм права, які у своїй сукупності забезпечують регулювання діяльності адміністративних судів, у сучасній адміністративно-правовій науці можна класифікувати за різними підставами. Так, відповідно до галузі права, законодавство, яке регламентує діяльність адмініст-

ративних судів України, може бути розподілене на конституційне, адміністративне, адміністративно-процесуальне та ін. [2, с.13]. Безумовно, конституційне право не містить в собі безпосередньо адміністративних та адміністративно-процесуальних норм, проте, виступаючи провідною галуззю українського законодавства, воно закладає основи правового регулювання відносин, що складаються в усіх сферах життєдіяльності суспільства. Конституція окреслює загальні засади здійснення адміністративного судочинства, а також права та обов'язки його учасників – людини і громадянина, органів державної влади. Таким чином конституційне право є визначальним для адміністративного законодавства, яке безпосередньо регламентує процедуру розгляду та вирішення публічно-правових спорів у адміністративному суді [2, с.10].

Нормативно-правові акти, що складають правову основу діяльності адміністративних судів, можуть бути також розподілені на окремі групи на підставі такого критерію, як сфера їх регулювання (або цільова спрямованість). Так, С. Бондар в загальному масиві правових актів, які регулюють суспільні відносини, що виникають, розвиваються та припиняються за участю адміністративних судів, пропонує виділяти такі групи:

1) правові акти, які регулюють порядок здійснення адміністративного судочинства (КАС України);

2) правові акти, які визначають порядок утворення адміністративних судів, їх структуру, завдання, функції, повноваження, відповідальність, взаємовідносини з іншими суб'єктами тощо (Закон України «Про судоустрій і статус суддів», КАС України, акти Президента України, Кабінету Міністрів України та ін.);

3) правові акти, що регулюють внутрішньо-організаційні відносини в адміністративних судах: контрольні, дисциплінарні, атестаційні тощо (акти Державної судової адміністрації, організаційно-розпорядчі рішення Гололів адміністративних судів з питань організації адміністративного судочинства);

4) правові акти, які встановлюють правила, дотримання яких є обов'язковим для усіх суб'єктів, у тому числі і адміністративних судів (правила та норми в сфері електроенергетики, водокористування, будівництва, землекористування, медичні, пожежні, санітарно-епідеміологічні, екологічні тощо) [4, с.114-115].

А. Борко та І. Шруб, також класифікуючи нормативно-правові акти, які визначають правові засади функціонування адміністративних судів в Україні, за сферами регулювання згруповують їх таким чином:

1) правові акти, що визначають організаційні засади діяльності адміністративних судів (структуру, створення, реорганізацію та ліквідацію);

2) правові акти, що визначають кадрові засади забезпечення функціонування адміністративних судів (порядок призначення, переміщення та звільнення з посад суддів адміністративних судів різних рівнів);

3) правові акти, що визначають засади матеріально-технічного, фінансового, інформаційного та ін. видів забезпечення діяльності адміністративних судів;

4) правові акти, що визначають юрисдикційні повноваження (закріплюють компетенцію та повноваження адміністративних судів, порядок розгляду та вирішення ними адміністративно-правових спорів) [5, с.13; 18, с.12].

Слід відзначити, що деякі науковці, аналізуючи правові засади регулювання діяльності адміністративних судів, в межах даного підходу визначають його безпосередньо як один з елементів правового статусу [11, с.5]. Варто не погодитись з даною точкою зору, оскільки, як справедливо зауважує С. Бондар, норми, що передбачені правовими актами (актами законодавства) є лише основою для визначення елементного складу правового статусу, а не самостійним його елементом [4, с.97]. Визначаючи адміністративно-правові засади діяльності адміністративного суду саме як правову основу визначення та закріплення його правового статусу як державного органу, що реалізує свої повноваження в сфері, врегульованій нормами адміністративного права, Є. Шевченко наголошує на тому, що за своїм внутрішнім змістом правові засади діяльності адміністративних судів є невід'ємною складовою загального механізму регулювання їх діяльності [17, с.166-167].

Так само викликає зауваження й точка зору І. Шруб, яка в загальному масиві правових актів, що складають основу діяльності адміністративних судів, виділяє окрему групу правових актів, які стали підставою для створення в Україні системи незалежних адміністративних судів і заклали основоположні принципи її функціонування [18, с.12]. Таким чином, згідно з позицією дослідниці, до системи адміністративно-правового забезпечення діяльності адміністративних судів повинні відноситися такі правові джерела, як Концепція судово-правової реформи, Концепція адміністративної реформи, Закони України «Про судоустрій України» та «Про статус судів» та інші правові документи, більшість з яких сьогодні вже втратили свою значущість та юридичну силу. Уявляється, що до джерел, які складають основу правового забезпечення діяльності адміністративних судів України, потрібно відносити виключно чинні нормативні-правові акти, що визначають правовий статус даної групи суб'єктів адміністративно-правових відносин.

Отже, встановлення адміністративно-правових засад діяльності адміністративних судів повинне розумітися як права основа закріплення та визначення їх правового статусу, що базується безпосередньо на нормах, передбачених чинним законодавством. Тож виявлення та дослідження адміністративно-правових засад діяльності адміністративних судів України може бути здійснено шляхом аналізу законодавства України, яке регулює їх створення та правовий статус [17, с.166].

У сучасній науці до найважливіших джерел, які складають правову основу діяльності адміністративних судів в Україні, найчастіше відносять

Конституцію України, Закон України «про судоустрій і статус суддів» та Кодекс адміністративного судочинства України [14, с. 56]. Особливе місце цих джерел у системі правового забезпечення адміністративної юстиції підкреслюється, зокрема, на офіційному сайті Вищого адміністративного суду України, де зазначається, що у своїй діяльності Вищий адміністративний суд України керується Конституцією України, Законом України «Про судоустрій і статус суддів», Кодексом адміністративного судочинства України та іншими нормативними документами [7]. Кодекс адміністративного судочинства України до законодавства про адміністративне судочинство відносить Конституцію України, власне сам Кодекс адміністративного судочинства України, а також міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [8, ст. 5]. Значення міжнародних договорів як важливої складової системи правового забезпечення діяльності адміністративних судів України підкреслюють Л. Анохіна, М. Козюбра, О. Корнієнко та ін. [1; 6]. Відзначаючи відсутність у зазначеному переліку джерел адміністративного судочинства підзаконних нормативно-правових актів (зокрема, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади, які є обов'язковими для виконання усіма суб'єктами суспільних відносин), С. Бондар підкреслює, що підзаконні нормативно-правові акти є невід'ємною і важливою складовою правових основ діяльності адміністративних судів в Україні [4, с.106].

До джерел адміністративного судочинства сучасні науковці відносять також закони, що передбачають право громадян на оскарження актів, дій чи бездіяльності органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб у суді, та судову практику, відзначаючи, зокрема, суттєву роль у здійсненні адміністративного судочинства постанов Пленуму Верховного Суду України та рішень Конституційного Суду України [14, с.61; 15, с.5]. Слід відзначити, що у сучасній правовій науці наразі не сформовано єдиної позиції щодо віднесення рішень Конституційного суду України до джерел права, адже вони мають досить специфічний характер, оскільки не закріплюють безпосередньо обов'язкових правил поведінки. З цього приводу варто навести точку зору В. Бевзенко, який, підкреслюючи головну характеристику рішень Конституційного суду – можливість змінювати або скасовувати норми права, – відзначає їх схожість із нормативно-допоміжними актами, які у юридичній літературі визнаються джерелами права [2, с.12].

Таким чином, при визначенні правових засад забезпечення діяльності адміністративних судів України уявляється доцільним виходити з широкого розуміння законодавства у даній сфері, що охоплює не лише законодавчі, а й підзаконні акти, а також міжнародні правові документи щодо правового забезпечення діяльності адміністративної юстиції. В залежності від юридичної сили, серед нормативно-правових актів, які у своїй сукупності становлять правову основу діяльності адміністративних судів в Україні, можна виділити:

1. Конституцію України, яка має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативні акти приймаються на основі Конституції і повинні відповідати їй [10, ст.8]. В. Шаповал відзначає, що Конституція є нормативно-правовим актом первинного характеру, актом установчої влади, який через врегулювання відносин, віднесених до предмета конституційного права, справляє опосередкований вплив на адміністративні правовідносини [16, с. 15].

Перш за все, Основний Закон України встановлює конституційні засади права громадян на судовий захист. Норми Конституції є нормами прямої дії, що гарантує можливість звернення до суду для захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції [10, ст.8]. Ст. 3 Конституції України, визнавши людину найвищою соціальною цінністю, встановила, що права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст та спрямованість діяльності держави, їх ствердження та забезпечення є головним обов'язком держави; держава відповідає перед людиною за свою діяльність [10, ст.3]. Принцип відповідальності держави за свою діяльність перед людиною, закріплений у даній статті у формі загального положення, конкретизується в цілій низці статей [10, ст.32,55,56,79]. Зокрема, згідно зі ст. 55 Конституції, права і свободи людини і громадянина захищаються судом. Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб [10, ст.55].

Конституція України визначає також загальні засади діяльності адміністративної юстиції, встановлюючи принципи організації та здійснення адміністративного судочинства, а також права та обов'язки його учасників. Відповідно до Конституції України державна влада в Україні здійснюється на засадах її розподілу на законодавчу, виконавчу та судову [10, ст.6]. Основний Закон України визначає статус органів судової влади, особливості і принципи її організації, закріплює гарантії незалежності і недоторканості суддів, вимоги щодо посади професійного судді та ін. [10, ст.124-131]. Оскільки адміністративні суди входять до загальної системи судів України, то, безумовно, зазначені положення Конституції України мають до них безпосереднє відношення. Стаття 124 Конституції визначає, що судочинство в Україні здійснюється Конституційним Судом України і судами загальної юрисдикції [10, ст.124]. Система загальних судів будується за принципами територіальності та спеціалізації, які дозволяють визначити обсяг компетенції відповідної судової гілки та, безпосередньо, конкретного суду. До системи спеціалізованих судів загальної юрисдикції, структуру яких складають Вищі спеціалізовані суди, апеляційні та місцеві суди [10, ст.125], відносяться й адміністративні суди України.

Конституція України закріплює й основні принципи судочинства та гарантії незалежності судів (і суддів), визначаючи зокрема: заборону впливати на суддів; особливий порядок призначення суддів на посаду та звільнення суддів з посади; встановлення юридичної відповідальності за вияв неповаги до суду й судді та за втручання в судову діяльність; захист про-

фесійних інтересів суддів; вирішення питань внутрішньої діяльності судів суддівським самоврядуванням; встановлення основних принципів судочинства (законність, рівність, змагальність, гласність, обов'язковість та ін.) [10, ст.126-131].

Міжнародно-правові акти, які стосуються сфери адміністративної юстиції. Найвищу юридичну силу після Конституції України мають міжнародні правові акти, що ратифіковані Верховною Радою і, відповідно, є складовою частиною національного законодавства [10, ст.9]. Формування в Україні ефективної системи адміністративної юстиції передбачає включення до національного законодавства сучасних європейських стандартів у цій сфері. Базовим документами, які регулюють функціонування загальноєвропейської адміністративної юстиції, є Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та протоколи до неї, що закріплюють види, зміст та особливості прав і свобод людини, регулюють питання організації Європейського суду та здійснення ним правосуддя. Ратифікувавши Конвенцію, Україна визнала на своїй території дію даного міжнародного документу та обов'язковість юрисдикції Європейського Суду з прав людини в усіх питаннях, що стосуються тлумачення і застосування Конвенції [12, ст.1]. Конвенція закріплює право громадян на захист їх прав та законних інтересів у суді від порушень з боку органів влади. До положень Конвенції, що безпосередньо стосуються адміністративних правовідносин, зокрема, відносяться:

закріплений у Преамбулі принцип верховенства права, ознаками якого є контроль за діяльністю органів влади, належне виконання судових рішень проти органів державної влади, юридична визначеність, якість закону та ін.;

визначення умови втручання держави у приватне та сімейне життя, свободу думки, совісті і релігії, свободу зібрань і об'єднань (ст. 8-11);

право на справедливий судовий розгляд та його ознаки (незалежність і безсторонність суду, вирішення справи протягом розумного строку), що визначені як основа для здійснення правосуддя (ст.6) [9].

3. Кодекс адміністративного судочинства, який займає особливе місце серед усіх джерел, що у своїй сукупності утворюють правові засади забезпечення діяльності адміністративних судів в Україні. Кодекс адміністративного судочинства визначає цілу низку основних понять, які використовуються у даній сфері, а також містить значну кількість нових положень, що стосуються питань адміністративного судочинства – його процесуальної структури, співвідношення між суб'єктами та об'єктами під час розгляду справ, питань адміністративного судового процесу та інших положень концептуального характеру. Як кодифікований законодавчий акт, КАС визначає:

юрисдикцію адміністративних судів щодо розгляду адміністративних справ;

порядок звернення до адміністративних судів;

порядок здійснення адміністративного судочинства [8, ст.1].

4. Закони України у сфері адміністративної юстиції. Перш за все, слід відзначити Закон «Про судоустрій і статус суддів», що визначає основні засади організації судової влади та здійснення правосуддя в Україні, зокрема:

- визначає систему судів загальної юрисдикції;
- визначає статус професійного судді;
- визначає систему та порядок здійснення суддівського самоврядування;
- встановлює систему і загальний порядок забезпечення діяльності судів;
- регулює інші питання судоустрою і статусу суддів.

Серед інших законів України, які регулюють питання, що стосуються функціонування адміністративних судів України, можна відзначити:

Закон України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів», який встановлює систему заходів державного захисту працівників суду від перешкоджання виконанню покладених на них законом обов'язків;

Закон України «Про Вищу раду юстиції», що встановлює статус Вищої ради юстиції як незалежного органу, відповідального за формування професійного суддівського корпусу, а також за прийняття рішень про порушення суддями і прокурорами вимог щодо несумісності та їх дисциплінарну відповідальність;

Закон України «Про доступ до судових рішень», який визначає порядок доступу до судових рішень, ухвалених судами загальної юрисдикції, а також ведення Єдиного державного реєстру судових рішень з метою забезпечення відкритості діяльності судів, прогнозованості судових рішень та сприяння однаковому застосуванню законодавства.

Крім того, до джерел адміністративного судочинства можна віднести також низку законів, які стосуються питань закріплення права громадян на оскарження у суді актів, дій чи бездіяльності органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, зокрема: Закони України «Про звернення громадян», «Про міліцію», «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», «Про нотаріат», «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні», «Про інформацію» та ін. Окремо можна відзначити прийнятий у 2006 р. з метою підвищення рівня вітчизняного адміністративного судочинства Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», який регулює відносини, що виникають у зв'язку з обов'язком держави виконувати рішення Європейського суду з прав людини у справах проти України; з необхідністю усунення причин порушення Україною Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та ін.

5. Підзаконні нормативно-правові акти у системі правового забезпечення діяльності адміністративних судів України:

Постанови Верховної Ради України з питань розбудови судової системи, вдосконалення форм судочинства, кадрового забезпечення судів тощо («Про Концепцію судово-правової реформи в Україні», «Про обрання суддів» та ін.);

Укази Президента України щодо створення і регулювання діяльності адміністративних судів: «Про Апеляційний суд України, Касаційний суд України та Вищий адміністративний суд України», «Про утворення місцевих та апеляційних адміністративних судів, затвердження їх мережі та кількісного складу суддів»; «Про кількісний склад суддів адміністративних судів» та ін.;

Укази Президента України, які стосуються реформування правової бази та вдосконалення правового забезпечення діяльності адміністративних судів: «Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні», «Про Концепцію вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів», «Про вдосконалення мережі адміністративних судів України» та ін.;

Укази та Розпорядження Президента України, спрямовані на підвищення ефективності виконання рішень судів, професійної підготовки суддів, забезпечення належних умов діяльності судів: Указ Президента України «Про додаткові заходи щодо підвищення ефективності виконання рішень судів»; Розпорядження Президента України «Про підготовку професійних суддів», «Про заходи щодо забезпечення належних умов діяльності судів»;

Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, спрямовані на деталізацію відповідних законів України, актів Верховної Ради і Президента України: «Про граничну чисельність працівників апарату Вищого адміністративного суду України», «Про затвердження граничної чисельності працівників апарату місцевих адміністративних судів та апеляційних адміністративних судів», «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень (Перелік судових рішень)» та ін.;

правові акти центральних органів виконавчої влади, видані ними на основі та на виконання законів та інших нормативних актів, що стосуються питань функціонування системи адміністративних судів України. Особливе місце серед них займають накази Державної судової адміністрації України, яка, відповідно до Закону «Про судоустрій і статус суддів», здійснює організаційне забезпечення діяльності органів судової влади з метою створення належних умов функціонування судів і діяльності суддів [13, ст.145];

Правові акти судових органів, спрямовані на роз'яснення питань застосування норм права, аналіз та узагальнення судової практики: Постанови Пленуму Верховного Суду України, Рішення Конституційного Суду України та ін.

Отже, систему адміністративно-правового забезпечення діяльності адміністративних судів України складає узгоджена за змістом та впорядкована відповідно до юридичної сили система законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів. За своєю цільовою спрямованістю (сферою регулювання), в загальному масиві нормативно-правових актів, що визначають правові засади функціонування адміністративних судів України, можна виділити конституційні норми та міжнародно-правові норми зага-

льного характеру, що закріплюють основоположні засади адміністративної юстиції та здійснення адміністративного процесу; нормативні акти, що встановлюють конкретні організаційні, кадрові, наукові, фінансово-матеріальні, інформаційні засади діяльності адміністративних судів, та нормативні акти, що визначають юрисдикцію адміністративних судів (закріплюють компетенцію та повноваження адміністративних судів, порядок розгляду та вирішення ними адміністративно-правових спорів).

Література:

1. Анохіна Л.С. Суб'єкти адміністративної юрисдикції в Україні : автореф.... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Анохіна Л. С.; Нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2001. – 19 с.
2. Бевзенко В.М. Адміністративні суди України : навч. посіб. / В.М. Бевзенко. – К. : Алерта, КНТ, 2006. – 271 с.
3. Большая юридическая энциклопедия / В. В. Аванесян, С. В. Андреева, Е. В. Белякова [и др.]. – М. : Изд-во Эксмо, 2007. – 688 с.
4. Бондар С. О. Адміністративно-правове забезпечення діяльності адміністративних судів в Україні [Текст] : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Бондар Сергій Олександрович ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2010. – 202 с.
5. Борко А.Л. Організаційно-правове забезпечення діяльності адміністративних судів України : автореф. канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Борко А. Л. ; Державний науково-дослідний ін-т МВС України. – К., 2009. – 20 с.
6. Досвід застосування Європейської конвенції з прав людини в судочинстві України та Польщі : Мат. наук.-практ. конф. / Упоряд. О. П. Корнієнко. – К. : «А.П.Н.», 2006. – 142 с.
7. Історія розвитку адміністративного судочинства України // Офіційний веб-сайт Вищого адміністративного суду України / [Електронний ресурс].
Режим доступу : http://www.vasu.gov.ua/ua/history_administrative_legal.html.
8. Кодекс адміністративного судочинства України : від 06.07.2005 р., № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35-36, № 37. – Ст.446.
9. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Конвенція Ради Європи; Міжнародний документ від 04.11.1950 р. // Офіційний вісник України від 16.04.1998 р. – № 13 / № 32 від 23.08.2006 /. – Стор. 270.
10. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
11. Крупчан О. Адміністративне судочинство і приватно-правовий статус особи / О. Крупчан // Юридична Україна. – 2005. – № 11. – С. 4-7.

12. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів N 2, 4, 7 та 11 до Конвенції : Закон України від 17.07.1997 р., № 475/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 40. – Ст. 263.
13. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 07.07.2010 р., № 2453-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 41-42, № 43, № 44-45. – Ст.529.
14. Руденко А.В. Адміністративне судочинство: становлення та здійснення: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Руденко Артем Валерійович / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х., 2006. – 209 с.
15. Стефанюк В. С. Систематизація законодавства та суди адміністративної юстиції / В.С. Стефанюк // Право України. – 1999. – №11. – С. 3-7.
16. Шаповал В. Конституція України як форма адміністративного права / В. Шаповал // Право України. – 2000. – №1. – С. 13-15.
17. Шевченко Е.О. Системність закріплення адміністративно-правових засад діяльності адміністративних судів як чинник ефективності діяльності цього органу держави / Е.О. Шевченко // Вісник Запорізького національного університету : Збірник наукових праць. Юридичні науки. – 2010. – № 4. – С. 165-170.
18. Шруб І. В. Функціонування адміністративних судів в Україні: організаційно-правові засади та їх реалізація : автореф. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / І.В. Шруб ; Київський національний ун-т внутрішніх справ. – К., 2009. – 20с.

Киреев Д.В. Правовое обеспечение деятельности административных судов Украины. – Стаття.

Стаття посвящена дослідженню сучасного стану правового забезпечення діяльності адміністративних судів України. Дан аналіз змісту і значення основних нормативно-правових актів в сфері адміністративної юстиції.

Ключевые слова: адміністративна юстиція, адміністративні суди, адміністративне судопроизводство, правове забезпечення, нормативно-правова база, нормативно-правовий акт.

Kireev D.V. Legal support of the administrative court of Ukraine. – Article.

The present article is devoted to research of contemporary situation of legal ensuring of administrative courts' activity in Ukraine. The content and importance of basic normative-legal acts in the field of the administrative justice are analyzed.

Key words: administrative justice, administrative courts, administrative judicature, legal ensuring, standard-legal base, normative-legal acts.